

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

⑫ OPIS PATENTOWY ⑰ PL ⑪ 177112

⑬ B1

⑳ Numer zgłoszenia: 303556

⑤① IntCl⁶:

C04B 35/66
C04B 28/06

㉑ Data zgłoszenia: 20.05.1994

⑤④

Sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek
z włókien glinokrzemianowych

CZYTELNIA
OGÓLNA

④③

Zgłoszenie ogłoszono:
27.11.1995 BUP 24/95

⑦③

Uprawniony z patentu:
Politechnika Śląska, Gliwice, PL

⑦②

Twórcy wynalazku:
Maria Dziegielewska, Gliwice, PL
Miroslaw Fligier, Gliwice, PL
Andrzej Kossuth, Katowice, PL

④⑤

O udzieleniu patentu ogłoszono:
30.09.1999 WUP 09/99

⑦④

Pełnomocnik:
Ziółkowska Urszula, Politechnika Śląska

⑤⑦

Sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek z włókien glinokrzemianowych, **znamienny tym**, że szkło wodne poddaje się hydrolizie za pomocą zasadowych soli glinowych w warunkach powstawania fazy nefelinu, przy czym zasadowe sole glinowe stanowią chlorki poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y$, gdzie x przyjmuje wartość w granicach 2 - 4, a suma x+y wartość 6, lub chlorek, siarczan (VI) poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y(SO_4)_z$, gdzie x przyjmuje wartość 2 - 4, z-wartość nie większą niż 1, a suma x+y+2z wartość 6, zaś proces hydrolizy prowadzi się do osiągnięcia wartości odczynu roztworu reakcyjnego pH7 z dokładnością $\pm 0,2$.

Sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek z włókien glinokrzemianowych

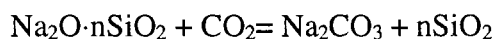
Zastrzeżenie patentowe

Sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek z włókien glinokrzemianowych, **znamienny tym**, że szkło wodne poddaje się hydrolizie za pomocą zasadowych soli glinowych w warunkach powstawania fazy nefelinu, przy czym zasadowe sole glinowe stanowią chlorki poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y$, gdzie x przyjmuje wartość w granicach 2 - 4, a suma x+y wartość 6, lub chlorek, siarczan (VI) poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y(SO_4)_z$, gdzie x przyjmuje wartość 2 - 4, z-wartość nie większą niż 1, a suma x+y+2z wartość 6, zaś proces hydrolizy prowadzi się do osiągnięcia wartości odczynu roztworu reakcyjnego pH7 z dokładnością $\pm 0,2$.

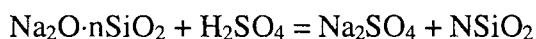
* * *

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek z włókien glinokrzemianowych odpornych na wysokie temperatury.

Znany jest sposób formowania płyt lub kształtek z włókien glinokrzemianowych przez wymieszanie włókien z wodą, dodanie szkła wodnego i jego hydrolizę z dwutlenkiem węgla lub kwasami mineralnymi. Reakcja hydrolizy przebiega wówczas według następujących równań:

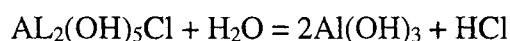

lub

Powstała w procesie krzemionka stanowi spoiwo wiążące włókna glinokrzemianowe. Włókna wraz z wytworzonym spoiwem odseparowuje się od roztworu pohydrolizycznego, zawierającego sól sodową, na sicie o kształcie formowanego przedmiotu. Sformowaną kształtkę suszy się, a następnie przepraża.

Znane są sposoby wytwarzania spoiwa w procesie formowania prefabrykatów z glinokrzemianów (z mas lub betonów), oparte o hydrolizę chlorowodorotlenku glinu:

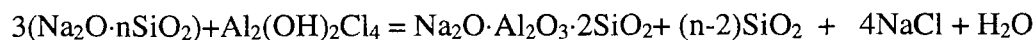
Powstały wodorotlenek glinu jest tu materiałem wiążącym (Wł. Biela i H. Laureda pt. "Masy, betony i prefabrykaty ogrzewcze", Wyd. Śląsk, Katowice).

Sposób wytwarzania spoiwa w procesie formowania płyt i kształtek z włókien glinokrzemianowych polega na tym, że szkło wodne poddaje się hydrolizie za pomocą zasadowych soli glinowych w warunkach powstawania fazy nefelinu, przy czym zasadowe sole glinowe stanowią chlorki poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y$, gdzie x przyjmuje wartość w granicach 2 - 4, a suma x+y wartość 6, lub chlorek, siarczan (VI) poliglinu o formule $Al_2(OH)_xCl_y(SO_4)_z$, gdzie x przyjmuje wartość 2 - 4, z-wartość nie większą niż 1, a suma x+y+2z wartość 6, zaś proces hydrolizy prowadzi się do osiągnięcia wartości odczynu roztworu reakcyjnego pH 7 z dokładnością $\pm 0,2$.

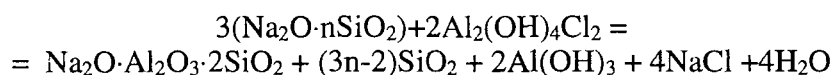
W sposobie według wynalazku formowanie płyt lub kształtek odbywa się przez wymieszanie włókien glinokrzemianowych z wodnym roztworem szkła wodnego i wprowadzeniu wolno do mieszanej zawiesiny roztworu chlorku poliglinowego o formule $Al_2(OH)_xCl_y$, gdzie x może przyjąć wartość w granicach od 2 do 4, suma x+y przyjmuje wartość 6, i/lub chlorku i

siarczany (VI) poliglinowego o formule $Al_2(OH)_xCl_y(SO_4)_z$, gdzie x przyjmuje wartości w granicach 2 - 4, z -wartość nie większą niż 1, a suma $x+y+2z$ winna przyjąć wartość 6.

Reakcja szkła wodnego z chlorkiem poliglinowym o małej alkaliczności (wartość współczynnika $x=2$) przebiega według równania:

W przypadku chlorku poliglinowego o większej alkaliczności, w którym współczynnik $x=4$, hydroliza szkła wodnego przebiega według równania:

W hydrolizie szkła wodnego chlorkiem poliglinowym o pośrednich wartościach x (od 2 do 4) w miarę wzrostu alkaliczności chlorku poliglinowego zwiększa się ilość powstającego w reakcji wodorotlenku glinowego.

Powstające w opisanych reakcjach lepiszcze składa się z krzemionki, nefelinu i wodorotlenku glinu. Faza nefelinu $Na_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 2SiO_2$, będąca składnikiem lepiszcza, posiada temperaturę topnienia około $1100^\circ C$, co jest wystarczające dla termoodpornych włókien glinokrzemianowych.

Włókna wraz z lepiszczem odseparowuje się od roztworu pohydrolitycznego na sitach o odpowiednich kształtach. Sformowane kształtki suszy się, a następnie praży w podwyższonej temperaturze.

Roztwór pohydrolityczny zawiera o jedną trzecią mniej jonów sodowych w stosunku do wprowadzonych, niż w przypadku hydrolizy przeprowadzonej dwutlenkiem węgla lub kwasami mineralnymi. Wytrącenie zaś w postaci lepiszcza soli glinowych i sodowych pozwala na zmniejszenie ilości stosowanego w postaci szkła wodnego i ograniczenie ilości odpadowej soli sodowej o 50%.

P r z y k ł a d

Do zlewki szklanej o objętości 1 dm^3 , zaopatrzonej w mieszadło, wprowadzono 500 cm^3 wody, $14,5 \text{ g}$ sodowego szkła wodnego (SiO_2 - 27%, Na_2O -11,7%) oraz 15 g włókna glinokrzemianowego. Po całkowitym zwilżeniu włókna dozowano w warunkach wolnego mieszania roztwór chlorku, siarczany (VI) poliglinowego o formule: $Al_2(OH)_{3,2}Cl_{2,2}(SO_4)_{0,3}$. Roztwór chlorku, siarczany (VI) poliglinowego posiadał następujący skład: Al_2O_3 -8,68%, Cl -6,67%, SO_4^{2-} -3,12% oraz gęstość 1174 kg/m^3 . Po zadozowaniu $15,35 \text{ g}$ roztworu chlorku i siarczany (VI) poliglinowego odczyn roztworu reakcyjnego osiąga wartość pH równą 7.

Następnie formowano płytki, sącząc pod zmniejszonym ciśnieniem mieszaninę poreakcyjną przez sito o rozmiarach oczek $0,45 \text{ mm}$ i powierzchni $47,6 \text{ cm}^2$. Uzyskana po sączeniu płytka o grubości około 1 cm zawierała $0,08 \text{ g}$ chlorku sodu, $0,028 \text{ g}$ siarczany (VI) sodu, $0,92 \text{ g}$ wodorotlenku glinu, $2,6 \text{ g}$ nefelinu i $2,3 \text{ g}$ krzemionki. Filtrat posiadał masę $510,2 \text{ g}$ i zawierał $1,6 \text{ g}$ chlorku sodu i $0,52 \text{ g}$ siarczany (VI) sodu oraz $0,5 \text{ g}$ krzemionki koloidalnej.

177 112